

Inspirationsarrangement

Fleksibilitet og frihed i menighedsrådsarbejdet

Velkomst v. Anton Pihl

Hvad indebærer:

- Den nye økonomilov
- Ændringer af menighedsrådsloven

Hvordan hænger de to emner sammen?

En lovændring, som har givet fleksibilitet og frihed

Efter en lang proces med interessevaretagelse vedtog Folketinget i foråret en ny økonomilov, som giver mere fleksibilitet og frihed.

Landsforeningen har siden omkring 2017 været optaget at styrke menighedsrådenes indflydelse på og engagement i økonomistyringen i provstiet. Vi afleverede i 2019 et katalog med ændringsforslag til Kirkeministeriet.

Ministeriet nedsatte i januar 2022 en arbejdsgruppe, som formulerede forslag.

De nye regler trådte i kraft 1. maj og omfatter flere muligheder for samarbejde og en mere fleksibel økonomistyring.

To eksempler:

- Vedligeholdelse af præsteboliger
- Mere fleksibel budgetproces
- Mulighed for tillægsbevillinger

Eksempel på ny mulighed: Drift og vedligeholdelse af præsteboliger

- Fire menighedsråd i et provsti aftaler med provstiudvalget, at provstiudvalget står for drift og vedligeholdelse af deres 6 præsteboliger.
- I en vedtægt skrives den nærmere opgave, finansiering mv.
- Der nedsættes en bestyrelse med repr. fra både menighedsrådene og provstiudvalget ELLER samarbejdet slutter sig til en fællesbestyrelse.

Samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg (1)

Eksemplet er blevet muligt, fordi de nye regler åbner for samarbejde med provstiudvalget på seks områder.

Nye regler:

- Ej krav om godkendelse i Kirkeministeriet ved samarbejde om
 - Fælles administration
 - Fælles personaleadministration
 - Bygningsvedligeholdelse og drift
 - Byggeteknisk rådgivning
 - Skole-kirke-samarbejde
 - Kommunikation

Eksempel på ny mulighed: Drift og vedligeholdelse af præsteboliger

- Efter nogle år vurderer parterne, at det vil være fordelagtigt, at al kompetence, opgave og finansiering vedr. drift og vedligeholdelse af præsteboligerne overdrages til provstiudvalget og at provstiudvalget ansætter en bygningskonsulent til opgaven.
- I mellemtiden har Kirkeministeriet indgået aftaler om rammer for ansættelse af andre end provstisekretærer.
- Vedtægten revideres.

Samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg (2)

Eksemplet er blevet muligt fordi:

Nye regler:

- Mulighed for at aftale samarbejde om at delegere en vis kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget
- Ej krav om godkendelse i Kirkeministeriet af vedtægt på de nævnte områder

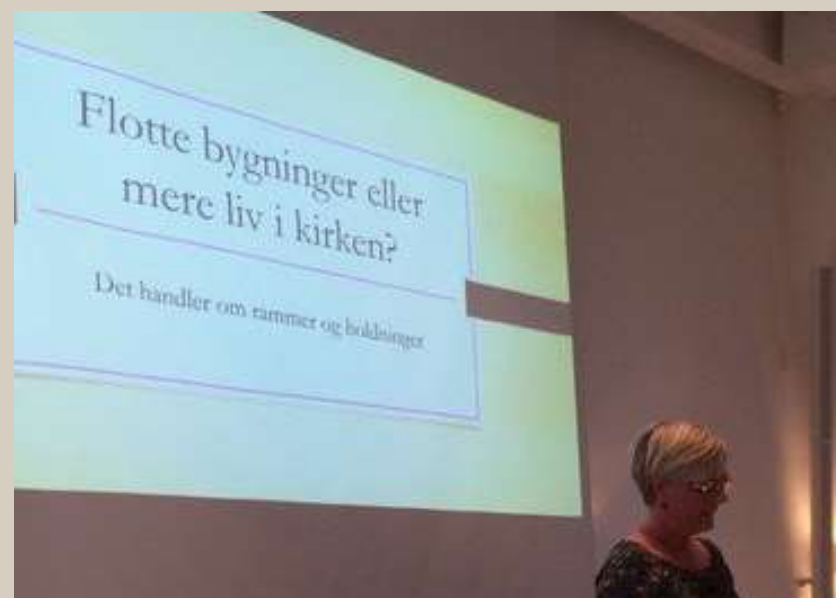
Mulighed for at menighedsråd kan delegere

- Fælles personaleadministration
- Bygningsvedligeholdelse og drift
- Byggeteknisk rådgivning
- Skole-kirke-samarbejde
- Kommunikation

Der forventes mulighed for, at provstiet i så fald kan ansætte specialiseret personale.

Eksempel på ny mulighed: Undgå de foreløbige budgetter

- I et provsti er der opbygget en god løbende dialog om den økonomiske prioritering.
- Provstiudvalget mødes med de menighedsråd, som har særlige planer og ønsker.
- Der holdes et forberedende budgetsamråd hvert forår, hvor alle får indsigt i planer og ønsker i de andre menighedsråd i provstiet.
- Men arbejdet med det foreløbige driftsrammer og foreløbige budgetter opleves overflødigt og generende i forhold til den løbende dialog.

Lokalt tilpasset budgetproces

- Stadig flere provstier holder f.eks. forberedende budgetsamråd i foråret, hvor de store udgiftsbehov fremlægges, der træffes beslutninger om samarbejder mv.
- I disse provstier opleves de foreløbige driftsrammer og foreløbige budgetter uhensigtsmæssige.

Ny bestemmelse:

- Ikke længere krav om foreløbige driftsrammer og budgetbidrag.
- Fra budget 2025 kan provstiudvalget fastsætte egen budgetproces.
- Der skal som minimum være et budgetsamråd.
- Provstiudvalget skal som minimum høre menighedsrådene om den nye proces.
- Fastsætter provstiudvalget ikke en proces, gælder den nuværende

Eksempel på ny mulighed: Tillægsbevillinger

- I et provsti er menighedsråd og provstiudvalg enige om at prioritere den grønne omstilling. Også økonomisk.
- Men mange menighedsråd er under budgetarbejdet ikke klar til at sige præcist, hvad de vil sætte i gang.
- På budgetsamrådet bliver det aftalt at afsætte en reserve til grøn omstilling.
- Menighedsrådene kan i løbet af budgetåret søge bevillinger til konkrete indsatser.

Tillægsbevillinger

- "5 %-midlerne" kunne før kun bruges til uforudsete udgifter
- Forsøg med puljer i provstierne er afsluttet.
- "5 %-midlerne" er nu en generel reserve til tillægsbevillinger.

Ny bestemmelse:

- Provstiudvalget kan yde bevilling fra reserven til alle kirkelige aktiviteter
- Budgetsamrådet kan hvert år beslutte at forhøje reservens størrelse til mere 5 %
- Provstiudvalget yder tillægsbevilling fra reserven efter ansøgning fra menighedsrådene
- Dele af reserven kan "øremærkes" til særlige formål

Drøftelse ved bordene om de nye muligheder

- Hvilke samarbejdsformer kan I bruge til hvad?
- Hvordan kan det gavne jeres daglige arbejde?

Katalog over ændringer i menighedsrådsloven

Hvad er processen, og hvorfor taler vi om ændringer af menighedsrådsloven nu?

Hvad har bestyrelsen med på delegeretmødet:

- Overordnede principper
- Konkrete forslag
- Emner til videre overvejelse

Nogle af de overordnede principper som en ny menighedsrådslov skal understøtte (s. 45 i årsmødehæftet):

- At folkekirkenes sogne har meget forskellige forudsætninger og vilkår, og at menighedsrådene derfor skal have mulighed for at organisere sig forskelligt
- At medlemmernes demokratiske indflydelse og samvirket mellem præster og lægfolk er bærende værdier for folkekirken på alle niveauer i folkekirken
- At menighedsrådet – både valgte og fødte medlemmer – i fællesskab har ansvaret for kirkens liv og vækst
- At ansvaret for folkekirken varetages på mange niveauer i folkekirken (sogn, provsti, stift og på nationalt niveau)

Bestyrelsens forslag (1-2)

- Menighedsrådet bør kunne organisere sig, som det er bedst for dem. Der kan tages udgangspunkt i modellerne i forsøgsramme 7 (bestyrelsesmodel med professionel forvaltning, bestyrelsesmodel med arbejdende udvalg, formandskabsmodel).
- Vægten lægges på ansvar og opgaver frem for roller. Det overvejes, om der er opgaver, hvor personsammenfald er u hensigtsmæssigt. Vigtigheden af personaleansvaret højnes ved at tydeliggøre opgaven og finde en mere retvisende betegnelse end kontaktperson. Personaleansvaret bør tillægges én person, ikke menighedsrådet eller et udvalg kollektivt

Bestyrelsens forslag (3-7)

- Menighedsrådet vedtager selv sin forretningsorden, herunder hvordan møder kan afholdes.
- Kaldsret og samvirke styrkes i forbindelse med institutionspræster og præster med særlige funktioner og præster, hvis opgaver overskrider sogne- og provstigrænser.
- Kaldsretten og proceduren for præsteansættelse er stærkt udfordret i storpastorater. Der skal findes nye modeller.
- Menighedsrådet, både læge og gejstlige medlemmer, får initiativret i forhold til gudstjenestens liturgi; ændringer skal dog have præstens samtykke.
- Menighedsrådet har medansvar for den samlede økonomi i ligningsområdet

Debat ved bordene

- Er der noget, der skal ændres for at det bliver bedre, sjovere eller nemmere at være menighedsrådsmedlem?
- Når det er godt at være med i et menighedsråd, hvad er det så, der gør det godt?
- Hvilke fordele og ulemper ser I ved, at der ikke er faste roller?
- Skal der arbejdes med sanktionsmuligheder – både for præster og lægfolk – i forbindelse med samarbejdsvanskeligheder og misligholdelse af ansvaret som menighedsrådsmedlem
Hvem skal beslutte det, og hvad skal der til?